

Organisasjonsnummer: 932407361
Foretaksnavn: MÅRELVA GRUNNEIERFORENING
Navn: Bent Hugstmyr

Mottaker: Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Saksnr.: 2024/660

SLUTTRAPPORT

REFERANSENØR.: 24R4DE0F

Gytefisketelling og overvåkning av tiltak

Egenvurdering av gjennomføring av tiltaket og tiltakets effekt

Ble tiltaket gjennomført som planlagt? Ja

Egenvurdering av prosjektets faglige resultater og gjennomføring:

Prosjektet ble gjennomført som planlagt. Det ble foretatt telling i hele anadrom strekning fra Kvernfossen ned til elvemunningen. Grunneierforeningen har deltatt aktivt i overvåkning av elva og fiskebestandene, og benyttet observasjonene til planlegging og gjennomføring av tiltak.

Kort sammendrag/abstract av oppnådde resultater:

Naturtjenester i Nord stilte opp med to personer, og gjennomførte gytefisketellingen 27. september 2024. Rapporten, skrevet av Rune Muladal, følger vedlagt. Rapporten inneholder tall fra årets telling, en oppsummering fra tellingene de siste fire årene, samt beskrivelse av viktige utfordringer i Mårelva. Legg spesielt merke til at Mårelva er en av elvene som fire år på rad opplever en negativ trend når det gjelder alvorlige luseskader på gytefisk som kommer tilbake til elva. Dette er spesielt kritisk for laksen. Det er også verd å merke seg at Mårelva ikke får laks opp i elva før uti august. Dette forklares med et effektivt sjølaksefiske i Malangen og spesielt Aursfjorden.

Mårelva grunneierforening har som planlagt kjøpt inn en stk. tørrdrakt. Grunneierforeningen driver egen overvåkning av bestandene så langt det lar seg gjøre, spesielt i tiden frem til Naturtjenester i Nord foretar sin telling. Laks med alvorlige luseskader er spesielt utsatt for predasjon og dødelighet som følge av skadene. I år observerte vi over dobbelt så mange gytelaks i elva tre til fire uker før gytefisketellingen, mange av laksene med tildels svært alvorlige skader. Reduksjon av antall laks i elva frem mot gyting, skyldes trolig økt predasjon og økt dødelighet som følge av skader.

Redegjør for hvordan forvaltningen kan benytte resultatene:

Mårelva er stengt for alt fiske, og grunneierforeningen legger ned en betydelig arbeidsinnsats for å sikre vekst i fiskebestandene. Dette gjøres i samarbeid med fagpersoner, forskere, Statsforvalteren, Miljødirektoratet og Forsvarsbygg. Forvaltningen og tiltakene som gjøres i elva står i sterk kontrast til forvaltningen av de samme bestandene i sjø - Malangen og kystnære strøk. To forhold er fremtredene og forsterkes av observasjonene i Mårelva og flere andre elver:

1) Produksjon av lakselus og skottelus som spres fra oppdrettsmærer i vårt nærområde er alt for høyt. Dette skader og dreper laks fra Mårelva. (se bilder i vedlagte rapport fra Naturtjenester i Nord) Fokus har

frem til nå i stor grad vært tap av utvandrende laksesmolt, samt lokale bestander av sjøørret og sjørøye. Flere lakseelver, deriblant Mårelva, har laksebestander der gytelaksen ikke overvintrer i elva, men vandrer ut på høsten like etter gyting, akkurat på det tidspunktet lusekonsentrasjonene er på sitt aller høyeste i fjord og langs kyst. Forskere stiller også spørsmål om Mårelvabestanden og tilsvarende laksebestander, også kan ha en noe mer "sjøørretaktig" adferd ved at den oppholder seg lengre tid i kystnære strøk. Uansett er disse bestandene langt mer eksponert for lusepåslag som følge av at lusekonsentrasjonene er mange ganger større om høsten enn om våren (jfr høsten 2024).

2) Sjølaksefiske i Malangen er omfattende og foregår i et tidsrom som gjør at stor hofisk er spesielt utsatt. Mårelva, som sammen med Lakselva renner ut i innerste fjordbotn i Malangen, er spesielt sårbar. Regulering ved hjelp av ukedagsfredning har liten effekt innerst i store fjorder. Laksen som når fjordbotn har en tendens til å vandre rundt der i dager og uker før oppvandring i elv. Samme laksen passerer derfor de samme sjølaksefiskeplassene en rekke ganger på forskjellige ukedager. Det er derfor all grunn til å tro at dette er hovedårsaken til at vi ikke får laks opp i Mårelva før uti august, altså etter sjølaksefiskesesongen. Det er også grunn til å tro at dette fisket er grunnen til at stor sjøørret er fraværende. Fisken som overlever utvandringen som smolt, og oppholdet i havet, må få en mulighet til å nå frem til elva ellers blir vårt lokale forvaltningsarveid meningsløs.

KONKLUSJON

Det er ikke samsvar mellom den forvaltningen vi gjør i Mårelva der vi legger ned tusenvis av dugnadstimer for på best mulig måte ivareta og utvikle elvas bestander av anadrom fisk, og forvaltningen av de samme bestandene i sjø.

OPPFORDRING

Miljødirektoratet:

Sørg for en forvaltning av sjølaksefisket i Malangen som sikrer at Mårelvabestanden ikke beskattes i sjøen de nærmeste årene. Nå haster det!

Kommuner med ansvar for kystsoneplaner i nærområdet, fylkeskommune og stat:

Still krav om at all eventuell VEKST innen fiskeoppdrett ikke skal medføre utslipp av lus og fare for rømming av oppdrettsfisk.

Still krav til EKSISTERENDE fiskeoppdrett om en gradvis reduksjon av luseutslipp og rømningsfare frem mot 0-utslipp innen 2032.

Eventuelle merknader:

Ikke utfyllt

Regnskap

Kostnader	Budsjett	Regnskap
Timer egne ansatte (0 x kr 0 per time)	0	0
Dugnadstimer frivillige (62 x kr 300 per time)	14 400	18 600
Kjøp av tjenester	15 000	15 000
Transport (kjøring)	0	0
Utgifter til investeringer	23 000	26 359

Sum kostnader	52 400	59 959
---------------	--------	--------

Finansiering	Budsjett	Regnskap
Støtte fra tilskuddsordningen	38 000	30 000
Dugnadstimer frivillige (62 x kr 300 per time)	14 400	18 600
Egne midler	0	11 359
Andre offentlige tilskudd	0	0
Annen finansiering	0	0
Sum finansiering	52 400	59 959

Regnskapsbalanse: 0

Forklaring til regnskapet, herunder eventuelle innsparinger/avvik i forhold til søknaden:

Naturtjenester i Nord har fakturert gytefisktelling med kr. 15.000,-. Resterende beløp på kr. 15.000,- er som planlagt benyttet til delfinansiering av tørrdrakt som totalt kostet 26.359,-.

Vedlegg

 2024.12.02 - Rapport Gytefisktelling 2024 - Naturtjenester i Nord.pdf (Utvidet rapport)

 Bent Hugstmyr for MÅRELVA GRUNNEIERFORENING

Levert 03.12.2024